

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R. P. Thomae Młodzianowski, Polonie, Societatis Jesu,
Prælectionum Theologicarum Tomus ...**

De Metaphysica, Logica, Octo Libris Physicorum, Generatione, Corruptione
Et Anima

Młodzianowski, Tomasz
Moguntiae Et Dantisci, 1682

Diff. 2. Solvuntur Objectiones.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95667](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95667)

Etum sufficiens, ad scientiam salvandam, modo sit necessarium. Esse autem necessarium. Esse autem necessarium supra ostensum. Tum quia nego inventum nostrum esse objectum Logicæ, ex ipsa enim natura rei, Syllogismus constat tribus terminis, & Conclusio v. g. sequitur debiliorem partem. Tum quia quamvis actus intellectus habeant principium in nobis, possunt esse objectum Physicæ, cur non ergo etiam possunt esse objectum Logicæ. Quando verò Aristoteles id quod habet principium in nobis, negat posse esse objectum scientiæ, intellexit hoc de artificialis rigorosè, quæ circa singularia versantur, & per nullas veras demonstrationes ab ipsis probantur.

RESPONDEBIS II. Etiam artes ex Aristotele 2. posteriorum c. 1. & 1. Metaph. c. 1. circa universalis versantur, & tamen non sunt scientiæ.

CONTRA. Quia dictum illud Aristotelis procedit de arte, in quantum conjunctam habet rationem scientiæ practicæ.

RESPONDEBIS III. Objectum Logicæ habere necessitatem complexam, non verò incomplexam, quod si habet complexam non habet requisitam ad objectum scientiæ.

CONTRA. Tum quia nihil verat ut quod habet necessitatem complexam, possit esse objectum scientiæ, nec apparet cur non competat objecto Logicæ, etiam necessitas incomplexa, spectata penes prædicata essentialia & necessaria. Tum quia vel potest DEUS facere, ut Syllogismus constans tribus negativis bene concludat, vel non potest facere, si non potest facere? Ergo Syllogismus habet necessitatem immutabilitatemque sufficientem ad scientiam, quia rationem, cui oppositum nec DEUS facere possit; si autem hoc potest facere DEUS. Ergo DEUS potest facere, ut hoc quod est demonstratum, verè non sit demonstratum, sed falsum, Demonstratio enim est, Syllogismus tribus negativis constantem, non concludere. Tum quia vel poterant invenisse hoc Philosophi, ut Syllogismus constans omnibus negativis esset bonus, vel non poterant, si non poterant. Ergo non ab inventionem illorum pendet hoc; si poterant; Ergo Demonstratio, quod ex negativis nihil sequatur, non est demonstratio, sed quod nihil sequatur, est sola, eaque destruibilis conventio. Ostendat ergo oppositum tentiens, posse probari, quod Syllogismus constans tribus negativis, bene concludat. Unde ulterius negabitur quod objectum Logicæ, licet haberet necessitatem ex suppositione finis, non habeat necessitatem sufficientem ad conditionem scientiæ. Materia enim in Physica habet necessitatem ex suppositione finis, quod debeat constituere compositum, & tamen habet necessitatem sufficientem ad rationem scientiæ.

PROBATUR. II. Conclusio, Si Logica non esset scientia, non scirent homines se scire bo-

nitatem consequentiæ, quam si non scirent, nihil omnino discursivè scirent, immò nec hoc scirent, quod nesciant bonitatem consequentiæ, quia id scire deberent ex discursu, qui requirit si sit scientificus, scientiam bonitatis consequentiæ. Sequela probatur, quia si scirent homines, scirent vel per Logicam naturalem, vel per acquisitam, nam bonitas consequentiæ ad Logicam spectat: Si sciunt hoc per acquisitam; Ergo contra te concedis Logicam, de qua est questio esse scientiam; si dicis hoc sciri per naturalem Logicam. Ergo Logica naturalis est scientia, nonnisi enim scientiâ, aliquid scitur. Si Logica naturalis est scientia. Ergo & acquisita, ad eum modum, quod Physica naturalis est scientia, ita & acquisita.

PROBATUR III. Objectum Logicæ non habet essentiam suam dependentem à nostra fictione & operatione. Ergo habet necessitatem sufficientem ad scientiam, in qua tamen neganda fundant se oppositi. Antecedens probatur, quod habet essentiam suam, debet habere independentem ab intellectu & nostra fictione, quia eo ipso non haberet essentiam, nec de illo verificarentur propositiones æternæ veritatis, quæ enuntiant aliquid independentem à nostris fictionibus. Sed Objectum Logicæ habet essentiam suam, nam & definiri potest & non implicat contradictionem, adeoque non habet essentiam ex essentiis disconnexis, qualis habetur in Ententionis.

DIFFICULTAS II.

Solvuntur Objectiones.

OBJICITUR I. Auctoritas Aristotelis.

I. LOCUS EST ex 6. Metaph. cap. 1. & 2. ubi enumerans scientias nullam facit mentionem Logicæ.

RESPONDET. Arriaga, auctoritatem hanc esse negativam, proinde non convincere, præcipuè cum de mente Aristotelis aliunde constet. Deinde dici potest Aristotelem ibi dividere scientias, quæ sunt circa res, non verò circa nostros Conceptus. Quod verò scientiam Logicam dixerit, quamvis versetur circa nostros Conceptus, Colligere est ex 1. Topicorum c. 2. & 2. de genere animalium c. 6. ubi dividit questionem in naturalem Moralem & Logicam, & tamen tot sunt scientiæ, quot questiones, imò 2. de Demonstratione c. 1. docet, & de Topico Syllogismo sciri posse, quia est Topicus.

II. LOCUS EST ex 5. Metaph. cap. 1. Ubi problemata instrumentalia dicit pertinere ad Logicam, esseque eam instrumentum. Ergo non est scientia.

RESPONDETUR. Hoc quod est instrumentum, & quidem adhuc secundariò, posse esse diverso respectu scientiam.

III. Locus Est ex Metaph. cap. ultimo ubi ait: *Absurdum esse quærere scientiam & modum sciendi.* Per Logicam autem intelligit modum sciendi.

RESPONDET Arriaga. Absurdum esse quærere scientiam distinctam à modo sciendi, & simul quærere modum sciendi pro ipsa scientia: sed non dicit absurdum esse quærere scientiam & modum sciendi, qui in ipsa scientia imbibitur, ante quem modum sciendi, non est necesse præcedere alium modum sciendi, sed illum, vi sua intellectus principiabit.

IV. Locus Est ex 1. Rhetor. c. 2. *Si quis Dialecticam & Rhetoricam & Scientias & non facultates pertractat imprudenter earum naturam subvertit.* Habet similia 1. Top. c. 12.

RESPONDETUR. Nomine Dialecticæ intellexisse Philosophum illas partes, quæ tractant de Topico Syllogismo: ubi non negat Aristoteles habitum, qui de Syllogismo Topico scientificè disputat, esse scientiam, sed solum dicit, non esse hoc habitus, modo scientifico docendos, hoc est non debere doceri, quòd Syllogismus Topicus requirit præmissas necessarias, sed quod procedat ex motivis probabilibus, apparenter veris.

V. Locus Est ex 4. Metaph. tex. 5. *Circa idem Genus Sophistica & Dialectica versatur cum Philosophia, verum Philosophia ab hac quidem modo potestatis, ab illa verò electione vite differt.*

RESPONDETUR. Hic Locus est potius pro nobis, si enim circa idem genus versatur Logica & Philosophia. Ergò si respectu Philosophiæ habet objectum in se sufficientem necessitatem, cur non habebit respectu Logicæ. Vel ad maximum agit de Logica, in quantum est tentativa ut inquit ipse inferius, quæ in quantum tentativa, docet pro utraque parte disceptare probabiliter, disceptare autem probabiliter, non est actus scientiæ. Non ergò hic agit de Logica, in quantum habet demonstrationes de suo objecto, sed in quantum probabiliter de objectis discurret, & sicut non obest Physicæ, quamvis circa aliqua probabiliter objecta discurret, sic nec obest Logicæ. Quod autem Logica possit habere demonstrationes, dictum supra.

OBJICITUR II. Illa scientia, quæ est circa Entia simpliciter, est scientia simpliciter. Ergò scientia, quæ est de Ente, secundum quid, est scientia secundum quid. Sed Logica est scientia circa Ens secundum quid, hoc est circa conceptus nostros, Ergò est scientia secundum quid.

RESPONDETUR. Ratio scientiæ non se accommodat debilitati & infirmitati Entis: hinc de re materiali, potest esse scientia immaterialis; quòd si non accommodat sese debilitati entis scientia, benefici potest, ut de Ente secundum quid, sit scientia simpliciter, si versetur circa illud, modo requisito, ad rationem scientiæ simpliciter, hoc est, modo demonstrativè procedat.

OBJICITUR III. De Essentia Scientiæ est: Certitudo objectiva, quæ est in ipso objecto inclusa, & Certitudo formalis, hoc est Certitudo, qua sciat cognoscens, se scire. Logica nullam talem habet certitudinem. Ergò non est scientia. Minor probatur. Logica objectum habet principium in nobis. Ergò non habet certitudinem objectivam intrinsecam, non habet item certitudinem formalem, quia hæc est ex conformitate ad præcepta Logica, quæ sunt merum placitum hominum.

RESPONDETUR I. Negando Minorem. Nego item, quòd objectum Logicæ cum sit universale, habeat principium in nobis. Nego item regulas Logicas esse placitum humanum, cum dixerim nec Deum illas mutare posse, nec potuisse aliter invenire Doctores.

RESPONDETUR II. Distinguendo. Objectum Logicæ habet principium in nobis tam quoad elici, quam quoad suam essentiam. Nego Majorem. Habet principium in nobis, quoad elici tantum. Concedo Majorem, distinctaque Minori, Nego Consequentiam. Explico distinctionem, & dico aliqua habere principium in nobis, tam quoad suum elici, hoc est produci, & à parte rei poni, quam quoad suam essentiam, & ita v.g. essentia calcei qua calceus est, habet principium in nobis, placitoque & inventis nostris, aliqua verò non nisi quoad suum elici dependent à nobis, & ita pendet à nobis quod Syllogismus non possit, constare quatuor terminis, quod rectè concludat in Barbara &c.

OBJICITUR IV. Quod non ex se sed ex nobis principium habet, illud non est simpliciter necessarium. Logicæ res seu objectum, non habent principium ex se, sed ex nobis. Ergò non sunt necessarium simpliciter. Minor probatur. Res Logicæ sunt fragmenta intellectus nostri cum iidem termini, quantumvis nihil illis accedat, possint nunc esse Syllogismus, nunc Propositio, nunc simpliciter terminus.

RESPONDETUR I. Negando Minorem & ejus probationem, dicoque quod iidem termini non possint esse Syllogismus, nisi accedat judiciu, quo judicetur prædicatum conclusionis inesse vel non inesse subjecto, ad propositionem item requiritur affirmatio vel negatio, præter ipsos terminos.

RESPONDETUR II. Distinguendo sicut supra. Quod non ex se sed ex nobis habet principium tam quoad elici, quam quoad essentiam, illud non habet principium ex se. Concedo Majorem, si habeat principium tantum quoad elici non habet ex se principium. Nego Minorem.

INSTABIS I. Non habere majorem necessitatem objectum Logicæ quam habeat objectum Grammaticæ, quia tam ex lumine naturali petitur adjectivum debere cum substantivo concordare in Genere, quam lumine naturali constat definitionem debere esse clariorem definito.

RE-

RESPONDETUR. Negando Antecedens certè enim sicut ex placito verba significant res, ita etiam ex placito habent istam concordiam, æquè enim benè exprimi possent Conceptus: si diceremus & conveniremus in hoc quod templum sit firmus, non possumus autem convenire sine errore, ut Syllogismus constans quatuor terminis, benè concludat.

RESPONDETUR II. Transito Antecedente nego consequentiam, deficit enim Grammatica à ratione scientiæ, quia non habet demonstrationes.

INSTABIS II. Logicæ objectum vel esset necessarium necessitate complexa, hoc est quoad connexionem prædicati cum subiecto, vel haberet necessitatem incomplexam, hoc est quod habeat causam necessariam, & non possit aliter se habere. Neutrum fundat in Logica rationem scientiæ. Ergò &c. Minor probatur. Si necessitas complexa fundaret necessitatem scientiæ, fundaret etiam in artibus, certè enim lateres vel lapides, sunt quid necessarium ad faciendam domum, si ergò necessitas hæc complexa, non fundat rationem scientiæ in artibus, nec fundabit in Logica. Non habet item objectum Logicæ necessitatem incomplexam, hæc enim ostendi non potest.

RESPONDETUR. Dicendo utramque haberi necessitatem à Logica, sed in artibus necessitatem complexam, non fundare rationem scientiæ, quia artes qua tales, non procedunt demonstratione, habet item objectum Logicæ necessitatem incomplexam, quia est quid universale, immutabile &c.

INSTABIS III. Syllogismus qui est objectum Logicæ, est Oratio, Propositio item est Oratio, hæc habent principium in nobis. Ergò & Logicæ objectum.

RESPONDI supra, Syllogismus si sumatur secundum rationes communes non habet principium in nobis, item quod habeat principium in nobis, quoad elici tantum.

OBJICITUR V. In Logica ex modo operandi Logico, nihil est simpliciter necessarium. Ergò Logica non est scientia. Antecedens probatur. Si quid esset simpliciter & scientificè necessarium, vel maxime esset necessaria forma syllogistica. Hæc non est necessaria ut probo: Datur Syllogismus probabilis, qui non est necessarius etiam si habeat formam. Ergò forma in Syllogismo, non est necessaria.

RESPONDETUR. Negando Antecedens. Probationem ejus distinguo. Datur Syllogismus probabilis ratione materiæ & causæ conclusionis in præmissis expressæ. Concedo Majorem. Datur Syllogismus probabilis ratione formæ. Nego Majorem. Explico. In Syllogismo probabili duo sunt, Materia & Forma. Materia ejus dico quod non sit necessaria, formam tamen syllogisticam dico esse necessariam, æquè enim re-

spectu demonstrationis habet se forma syllogistica, ac respectu probabilis Syllogismi, nam in utraque innititur illi principio infallibili. Quæ sunt eadem uni tertio &c. It. Dicit de omni &c. nec est novum Syllogismus ratione materiæ esse probabilem, necessarium autem ratione formæ, nam Syllogismos format Aristoteles etiam in Materia erronea.

OBJICITUR VI. Nullus discursus Logicæ, qua talis, est certus & evidens. Ergò Logica non est scientia. Antecedens probatur. Si esset aliquis discursus Logicus, qua talis certus & evidens, maxime esset certus & evidens factus in prima figura. Sed etiam in hac figura contingit error, unde erroneus est iste Syllogismus. Omne quod movetur currit, cadaver cum effectur movetur. Ergò cadaver currit.

RESPONDETUR. In prima figura posse contingere errores ratione materiæ, vel ob non benè ponderatam vim præmissarum. Concedo Majorem. In prima figura possunt contingere errores formæ & servatis regulis. Nego Majorem. Nec obest ut aliquid sit vera scientia, quantumvis ratione non benè ponderatarum præmissarum possit contingere error, est enim hoc evidens principium. Omne totum est majus sua parte & tamen si non rectè intelligatur, potest quis induci in errorem. quod cauda gliris sit totum, est enim major reliquis partibus.

OBJICITUR VII. Si Logica esset scientia, etiam artes essent scientiæ. Hoc falsum est. Ergò. Sequela probatur. Etiam artifices habent aliqua universalialia principia v.g. in futoria principium hoc: crassiora non ita citò possunt deterreri. Ergo pro inferiori parte calceorum, ponendum crassius corium.

RESPONDETUR. Negando Sequelam asseroque ad artifices, qua tales, non pertinere universalialia principia, sed solum modum operandi præscribere: hinc & pueris ut inquit Arriagadum discunt futoriam, non dicitur ideò corio utaris pro solea, quia fortius est, sed præcisè ostenso corio, dicitur, hoc utaris pro solea, hoc pro superiori parte.

OBJICITUR VIII. Si Logica esset scientia, vel esset scientia, quæ docens, & hoc non, quia multi, sunt habitus doctivi, qui non sunt scientiæ, vel quæ utens, & hoc non, quia quæ utens, dicit tantum respectum ad dirigibile non tamen ad scibile, cum tamen scientia, dicat respectum ad scibile. Non item Logica est scientia, quæ speculative, quia absolute non est speculativa, & multa sunt speculativa, v.g. error, quæ non sunt scientia. Non item Logica est scientia quæ practica, quia quæ practica dicit non nisi operis effectum, multa item sunt practica, quæ non sunt scientia. Ergò Logica qua practica non est scientia. Ergò absolute non est scientia.

RESPONDETUR. Neutro ex his modo Logicam esse scientiam, sed est scientia, quæ est

notitia certa & evidens, cui connectitur, quod in hac notitia non sistat, sed eam referat ad objecti productionem.

INSTABIS cum Mastrio quæst. Proæmi.n. 42. Logica utens propriè loquendo est habitus, quo instructi facillè agnoscimus definitiones, enunciationes &c. juxta præcepta docentis Logicæ, cum ergò circa singularia versetur, & res a nobis operabiles, non erit scientia sed ars.

RESPONDETUR. Sicut dum habet Logica pro objecto tres operationes, hoc non obstante, considerat illas per modum unius objecti, ad quod cætera revocantur, ita & utens Logica dirigit singulares operationes, prout habent rationem unius in hoc genere objecti, adeoque adhuc erit scientia.

OBJICITUR IX. Objectum Logicæ potest benè vel malè fieri. Ergò non habet ex se determinatam prædicatam, de indeterminatis autem non datur scientia.

RESPONDETUR. Objectum Logicæ seu operationes intellectus, antecedenter antequam sint objectum, posse benè vel malè fieri, prout tamen jam sunt secundum regulas Logicæ non nisi benè fieri, acquiruntque jam tum prædicata determinata.

INSTABIS. Cognitiones scientificæ habent objectum æternæ veritatis, hoc autem, quod in tempore fit, qualiter sunt operationes intellectus, quomodo est objectum æternæ veritatis.

RESPONDETUR. Quando dicitur objectum scientiarum, esse veritatis æternæ non significatur, quòd tale objectum debeat esse existens ab æterno; sed tantum significatur, quòd habeant objectum scientiæ sive illud sit contingens sive necessarium quoad existentiam, tale nihilominus, quod sit necessarium, quoad essentialia sua prædicata: ita ut in æternitate, nullum sit instans, in quo de illo, essentialia illius prædicata non verificentur, ex eoque sint æternæ veritatis. Jam autem & Logica, habet de objecto suo propositiones æternæ veritatis, nam æternaliter est verum Syllogismum constare tribus terminis, definitionem esse Orationem constantem genere & differentiâ.

DIFFICULTAS III.

An Logica sit Scientia Practica an Speculativa.

Tres sunt hæc in re sententiæ. I. Dicit Logicam esse speculativam, ita Scotus, Durand. & alii. II. Sententia dicit Logicam esse practicam & est S. Th. Opusc. 10. in Boet. Fons. Molina, Arriaga. III. Sententia dicit Logicam esse partim practicam, partim speculativam ita Suar. disp. 44. sec. 58. num. 54. Vasq. Rubio & alii.

DICENDUM EST. *Logicam esse practicam Scientiam.*

PROBATUR I. Si Logica non esset scientia practica, nulla scientia esset practica, sed est aliqua scientia practica, nam ex una parte nihil verat ut scientia sit practica, ex altera, quodecunq; signum practiciæ scientiæ inveniri posset, hoc ostendit de facto Logica esse talem. Major probatur, quia quæcunque ratio probaret Logicam non esse scientiam practicam, probaret etiam quæcunq; aliam scientiam non esse practicam.

PROBATUR II. ex Arriaga. Logica deseruit ad omnia sua objecta efficienda. Ergò est practica. Antecedens probatur, quia omne objectum Logicæ aut est Terminus aut propositio aut argumentatio, & tamen hæc omnia fiunt ex directione Logicæ.

PROBATUR III. Habitus qui versatur scientificè circa opus operabile & modo operabili est scientia practica, hoc enim definitivè intelligitur nomine scientiæ practiciæ. Sed Logica est talis, quod enim versetur scientificè probatur supra. Quod versetur circa operabile modo operabili. Probatur. Quia ad tale versari duo requiruntur. I. Efficiendo rem ipsam & sic facit v. g. scriptor, dum manum pueri characteres formantis ducit. II. Præscribendo regulas faciendi, ut cum Magister dicit, si hoc vel illud feceris erit bona constructio. Utrumque horum competit Logicæ. Ergò Logica versatur circa operabile modo operabili.

OBJICITUR I. Illa scientia cujus finis est veritas ad nullum opus relata, non est practica. Sed Logicæ finis est talis, quia idem finis est instrumenti & principalis agentis. Sed Logica est instrumentum scientiarum speculativarum, quarum finis veritas ad nullum opus relata. Ergò & Logicæ idem erit finis.

RESPONDETUR. Habitus, qui nonnisi est instrumentum scientiarum speculativarum, estque natus esse non nisi subordinatus per se speculativus, & ipse debet esse speculativus. Logica autem est nonnisi permissivè instrumentum, nec per se subordinatur, quia impossibilibus aliis scientiis benè stare posset Logica.

OBJICITUR II. Habitus sistens in cognitione, est habitus sistens in vero ut verum est. Sed Logica est habitus sistens in cognitione. Ergò.

RESPONDETUR. Quod habitus sistens in cognitione, sed directiva operis, non sit sistens in vero ut verum est. Talis autem Logica.

OBJICITUR III. Potest solius veritatis gratia inquiri de Syllogismo quare ita rectè concludat, quæ inquisitio est speculativa, & tamen spectat nonnisi ad Logicam.

RESPONDETUR. Hoc argumento multum probari, quia probatur nullam scientiam esse practicam. Directè autem dici potest, quod in quantum hoc faceret. Logica, inveniretur illic æquivalenter ratio non sistendi in objecto, veritatis gratia, licet à Metaphysico fieret id, veritatis nonnisi gratia.

Obj.